

ALBUM SSAKÓW POLSKICH

Andrzej N, klasa 2A

SPIS TREŚCI

1. PIES

2. KOT

3. FRETKA

4. JEŹ

5. SARENKA

6. WIEWIÓRKA

7. BORSUK

8. KRÓLIK

9. LIS

PIPUSIA
piesek mojej babci
z Ustronia

Jest nieduża. Ma długie ciało i krótkie nóżki. Jest mieszańcem, kundelkiem.

Je wszystko co da babcia. Lubi gotowane mięsko.

Pies sąsiada bardzo ją lubi i ją podrywa. Szczeka kiedy głaszczemy ją na jego widoku.

Bardzo ją kocham, uwielbia jak drapie się ją po brzuszku. Lubi długie spacery.

Pipusia nie może mieć już małych piesków.

KOT DOMOWY

Kot domowy ma okrągłą głowę, duże oczy przystosowane do widzenia w niskim natężeniu światła, spiczaste uszy. Posiada bardzo dobry słuch i wzrok; węch około czterokrotnie silniejszy od ludzkiego oraz dobrze wykształcony zmysł dotyku. **Pazury** kota są ostre, zakrzywione, zaopatrzone w specjalny mechanizm umożliwiający ich chowanie. Pazury rosną przez cały czas i koty muszą je ścierać drapiąc. Drapanie jest także formą oznaczania terenu, ścierając pazury kot pozostawia swój zapach. Masa ciała kota waha się od 2,5 do 7 kg. Niektóre jednak uzyskują większą wagę, dochodzącą do ok. 15 kg (np. **Maine Coon** oraz **Norweski Leśny**).

Trzymany w warunkach domowych często dożywa ok. 15–20 roku życia, czasami więcej. Wolno żyjące w miastach koty „piwniczne” żyją przeciętnie do 2 lat, choć okres ten może ulec wydłużeniu dzięki dożywianiu.

Cykl rozrodczy trwa u kotki 2-3 tygodnie. W ciągu roku kotka może mieć od 2 do 4 razy małe.

FRETKA domowa

Fretka to niewielki drapieżnik z rodziny [łasicowatych](#).

- Masa ciała: 0,3-1,1 kg dla samic i 0,9-2,7 kg dla samców, wysterylizowane samce są często lżejsze.
- Długość ciała: 33-35,5 cm dla samic i 38-40,6 cm dla samców.
- Ogon: 7,6-10 cm.

Przeciętna długość życia 6-15 lat. Ruja u samców pojawia się pomiędzy grudniem a lipcem, u samic cyklicznie między marcem a sierpniem. Ciąża trwa 40-42 dni, do 15 młodych w [miocie](#),

do trzech miotów rocznie. Młode rodzą się ślepe i głuche ważąc 6-12 gramów, otwierają oczy w wieku 5 tygodni. [Karmienie piersią](#) kończy się pomiędzy w wieku 3-6 tygodni, w wieku do 8 tygodni młodym wyrastają kły umożliwiające spożywanie twardych pokarmów. Dojrzałość płciowa osiągnięta jest w wieku 6 miesięcy.

Fretki domowe są zwierzętami [mięsożernymi](#). Dostępne są także komercyjne karmy dla fretek domowych.

JEŻ

W Polsce występuje **jeż zachodni**, zwany europejskim i **jeż wschodni**. Zasadniają środowiska leśne, trawiaste, a nawet pustynne. Jeże są spokrewnione z **kretami**, **ryjówkami** oraz **almikami**.

Jeże należą do stosunkowo dużych owadożernych. Mają ciało o krępej i mocnej budowie. Płaska, klinowata głowa o masywnej czaszce jest zakończona wydłużonym ryjkiem. Grzbiet i boki ciała są pokryte kolcami lub sztywnymi włosami. Kolce jeży to przekształcone **włosy**, zbudowane z **keratyny**. Igły wbijają się w ciało, trudno je wyjąć. Kolce jeża są mocno osadzone w jego ciele, w przeciwieństwie do kolców **jeżozwierza**. Kiedy jeż się przestraszy, zwija się w kulkę najeżoną kolcami oraz wydaje charakterystyczne posapywania. Taka technika obronna sprawdza się przeciwko większości **drapieżników**.

Jeże prowadzą naziemny i nocny tryb życia. Potrafią się wspinać i pływać. Są głównie drapieżnikami – żywią się **ślimakami**, **dżdżownicami**, jajami **ptaków**, małymi ssakami i **płazami**, ale głównie **owadami**. Jako ssaki zjadające owady i **gryzonie** przyczyniają się do zmniejszania populacji **szkodników** roślin uprawianych przez ludzi.

Poza okresem rozrodu prowadzą samotniczy tryb życia. **Ciąża** trwa od 40 do 58 **dni**. Samice jeży wydają 1-2 mioty w ciągu roku. Miot liczy najczęściej 3-4 młode. Większe gatunki jeży żyją 4-7 lat w naturze (rekord 16 lat), a mniejsze 2-4 (4-7 w niewoli).

Wszystkie gatunki jeżowatych występujących w **Polsce** podlegają **ochronie częściowej**.

Sarenka - rodzaj ssaka parzystokopytnego z rodziny jeleniowatych.

Dorośla sarna ma wysokość w kłębie około 75 cm i waży maksymalnie 20 kg. Samiec sarny, kozioł, nosi na głowie poroże podobnie jak jeleni. Jest ona jednak dużo mniejsze. Sarnę łatwo jest spotkać w lesie, ponieważ jest to gatunek wśród zwierzyny płowej najliczniejszy i dużo mniej płochliwy niż np. jeleni. Zwierzęta lubią też przebywać na polach, gdzie dużo łatwiej o pokarm. Sarna jest gatunkiem łownym.

Sarny są zwierzętami monogamicznymi, co wyróżnia je na tle innych jeleniowatych. Po raz pierwszy do rozrodu mogą przystąpić osobniki mające co najmniej 2 lata. Sarna posiada niezwykłą umiejętność zahamowania zarodka w stadium blastuli na okres około 150 dni. Dopiero mniej więcej od grudnia zaczyna się rozwój. Samice oddzielają się od rudli. Szukają miejsca, gdzie spokojnie mogą urodzić młode. Zazwyczaj jest to dobrze zarośnięte, niewidoczne dla drapieżników miejsce. Młode zaraz po urodzeniu, przez około 2 tygodnie nie są w stanie chodzić za mamą dlatego też pozostają w ukryciu. Po dwutygodniowym okresie kozłak chodzi już za matką, wtedy też oprócz ssania mleka matki, uczy się jaki pokarm należy pozyskiwać, a jaki nie. Po 6-8 tygodniach młode stają się bardziej samodzielne w zdobywaniu jedzenia. Zaraz po urodzeniu przez 1,5 miesiąca na futrze młodych widać białe kropki ułożone przeważnie w 3, 4 rzędy. Kozłak, pomimo większego usamodzielnienia, karmiony jest przez samicę aż do listopada.

WIEWIÓRKA pospolita

To gatunek [gryzonia](#) z rodziny [wiewiórkowatych](#).

Tułów wraz z głową wiewiórki pospolitej osiągają łącznie długość 20–24 cm, [ogona](#) 17–20 cm, przy masie ciała 200–300 gramów. Zwierzę charakteryzuje się ubarwieniem zmiennym. Spotykane są dwie odmiany: jedna z częścią grzbietową wybarwioną na rudo, szarymi bokami i białą częścią brzusznią, a druga o grzbiecie czarnobrunatnym i białej części brzusznej, a bokach cieniowanych. Ogon pokryty jest włosiem rozmieszczonym w dwóch pasmach. Wiewiórka ma długie uszy zakończone kitkami. Zęby mają niskie korony.

Pożywienie wiewiórki pospolitej stanowią [nasiona](#) (w tym z szyszek, [bukwi](#), żołądziej i orzechy), pączki drzew, [grzyby](#), [owoce](#), [owady](#), [jaja](#) i [pisklęta](#). Przeciętnie zimą spożywają około 35g pokarmu/dzień, wiosną około 80g/dzień¹. Jesienią gromadzi zapasy żywności. Na wiewiórki polują kuny i ptaki drapieżne.

[Ciąża](#) trwa 38–39 dni. [Samica](#) rodzi w jednym miocie od 3 do 7 młodych. W ciągu roku wydaje zwykle 1–3 miotów – przeważnie w okresie między wczesną wiosną, a latem. Młode rodzą się ślepe i nagie. Po narodzinach ważą 8–12 g, otwierają oczy po blisko 30 dniach życia¹. Usamodzielniają się w wieku 10 tygodni. Wiewiórki osiągają dojrzałość płciową w wieku jednego roku. Mogą żyć 6–7 lat, w niewoli dłużej; prawdopodobnie ze względu na drapieżnictwo żyją na wolności maksymalnie 2–4 lata.

W Polsce od 2011 r. podlegała ochronie ścisłej, a od 2014 r. podlega [ochronie](#) częściowej.

BORSUK

Gatunek [drapieżnego ssaka](#) z rodziny [łasicowatych](#).

Cechy: silna budowa, sierść sztywna, grzbiet szary, brzuch i nogi czarne, na głowie 2 czarne pręgi, oczy i uszy małe, ogon (typu kwiat) krótki, łapy zakończone pięcioma palcami i długimi pazurami, długość ciała do około 90 cm, wysokość do 30 cm, waga 12-20 kg (czasami więcej).

Jest wszystkożercą. Jego [dieta](#) obejmuje wiele roślin i zwierząt.

Żyje w lasach. Uwielbia przebywać w pobliżu terenów podmokłych i wody.

Gody trwają od lutego do października. Ciąża trwa 7-8 tygodni i po tym okresie rodzi się 1 do 5 młodych. Narodziny są w norze. Tutaj młode borsuki pozostają przez 8 tygodni. Karmione są mlekiem matki, a ssac przestają po 4 miesiącach życia.

Borsuk prowadzi życie nocne, dzień przesiaduje w norze, która ma często bardzo skomplikowaną budowę. Z nastaniem mrozów borsuk zasypia w norze. Zimowy sen nie jest ciągły, gdyż w dniach ocieplenia budzi się i wychodzi z nory, by zaspokoić pragnienie lub coś złowić. W czasie zimowego snu borsuk żyje nagromadzonym w organizmie tłuszczem, przez co traci na wadze do 7 kg.

Borsuki nie są poważnie zagrożone. Są jednak często zabijane przez człowieka jako zwierzęta przenoszące wściekliznę. Jego naturalnymi wrogami są [wilki](#) i [rysie](#). W Polsce na borsuki można polować od 1 września do 30 listopada

ZAJĄC

Jeden z większych gatunków z rzędu **zajęczaków**, z rodziny **zajacowatych**.

Długość 35-75cm, wysokość około 30cm, a jego ogon ma długość 8–10 cm. Waży 3–6 kg. Ogon jest od góry czarny, na spodzie biały. Uszy są dłuższe od głowy. Nogi nazywa się skokami, natomiast uszy – słuchami. Łapy są wąskie i twarde, przystosowane do biegania po twardym terenie. Tylnie nogi są znacznie dłuższe od przednich. Futro ma szarobrązowy kolor – upodabniająco go do podłoża – **ubarwienie ochronne**. W zimie futro staje się jaśniejsze i gęstsze niż w lecie.

W **Polsce** występuje na terenie całego kraju. Jest typowo stepowym gatunkiem. Występuje przeważnie na otwartych obszarach **upraw rolniczych**, suchych **łąkach** i w **młodnikach śródpolnych**. W dużych **lasach** pojawia się rzadko. Nie lubi obszarów bagiennych i podmokłych.

Zająca te są roślinożerne. Piją wodę ze zbiorników, najczęściej wystarcza im rosa z roślin, którymi się żywią. Wiosną i latem spożywają niewielkie nadziemne części roślin, jesienią mogą zjadać korzonki lub inny wydobywany spod ziemi pokarm roślinny. W zimie obgryzają gałązki drzew i krzewów, wczesną wiosną zjadają młode pędy. Nie kopią nor. Śpią w wyciśniętych podczas leżenia nieckach, które nazywa się kotlinkami.

Długość życia to nawet 13 lat, ale przeważnie zając dożywa jedynie do 5 lat z powodu drapieżników (**lisy, psy, koty, myszołowy, jastrzębie, błotniaki i kruki**).

Ciąża u zająca trwa 1,5 miesiąca. Samica w ciągu roku rodzi przeważnie 3 mioty, a w każdym po 2–5 zajączków. Zajączki rodzą się całkowicie rozwinięte i pokryte gęstą sierścią.

Od 1 listopada do 31 grudnia można na nie polować

LIS
rudy

Gatunek drapieżnego ssaka z rodziny psowatych.

Lisy rude mają wydłużone ciało i względnie krótkie kończyny. Ogon długości ponad połowy ciała (ok. 70% długości głowy i tułowia) jest długi i puszysty, dotyka podłoża, gdy lis stoi na łapach. Lisy są niezwykle zwinne i skoczne, mogą w skoku osiągnąć ponad dwa metry, co pozwala im na przeskakiwanie ogrodzeń, świetnie pływają. Czaszka jest wąska i wydłużona z małą mózgowczą. Kły są względnie długie. Przeciętnie dorosłe lisy mają ciało wysokości 35–50 cm w kłębie i długość ciała 49–90 cm, gdzie ogon ma długość ok. 53–60 cm. Uszy mają 7,7-12,5 cm długości, a kończyny tylne 12-18,5 cm. Waga waha się od 2,2–14 kg, gdzie samice zwykle ważą o 15-20% mniej niż samce.

Lisy rude przystępują do kopulacji raz do roku, na wiosnę. Ciąża trwa 49-58 dni. W miocie rodzi się najczęściej 4-6 szczeniąt. Młode rodzą się ślepe, głuche i bezzębne z gęstą i puszystą, ciemną sierścią. W chwili porodu ważą 56-110 g i mają 14,5 cm długości, a ogon 7,5 cm. Młode mają krótkie kończyny, duże głowy i szerokie klatki piersiowe. Matka pozostaje z nimi przez pierwsze dwa do trzech tygodni bez przerwy, jako że młode nie mają początkowo zdolności termoregulacji. Oczy otwierają ok. 13-15 dni po porodzie. Ich oczy są niebieskie, w ciągu kolejnych 4-5 tygodni przyjmują bursztynową barwę. Po trzech tygodniach od porodu futro zaczyna się przebarwiać na rudo. Miesiąc od porodu pojawiają się białe plamy sierści na pyskach. W tym czasie intensywnie rosną uszy i wydłuża się pysk. W wieku 3-4 miesięcy młode zaczynają opuszczać norę. Laktacja u samic trwa przez 6-7 tygodni. Dojrzałość lisy uzyskują w 6-7 miesięcy po porodzie.

D
Z
I
Ę
K
U
J
Ę

Z
A

U
W
A
G
Ę

